

GEDIMINO PURLIO RELIGINĖS KŪRYBOS BENDROJI CHARAKTERISTIKA: „MIŠIOS ŠV. KAZIMIERUI, LIETUVOS GLOBĖJUI“

Milda Kazakevičienė
Klaipėdos universitetas

Anotacija

Straipsnyje atskleidžiami Gedimino Purlio, žymaus Lietuvos chorvedžio, pedagogo, bažnyčios vargonininko ir religinės muzikos kompozitoriaus, muzikinės kultūros darbininko veiklos bruožai. Aptarti jo religinės muzikos stiliaus ypatumai, pateikta G. Purlio „Mišių šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ pirmoji kompleksinė muzikologinė analizė ir įvertinimas. PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: Mišios, šv. Kazimieras, choro vadovas, muzikinė veikla, vargonai, muzikos stiliaus, religinė chorinė muzika, Bažnyčia.

Abstract

The article is developing the musical activities of the famous Lithuanian choir lieder, pedagogue, an organist and the church music composer G. Purlys. The aim of article is to point the main features of his religious music's style on the basis of his masses. The work analyzes the G. Purlys's "Mass of St. Casimir, the Patron of Lithuania" and estimates it. KEY WORDS: mass, St. Casimir, choir lieder, musical activities, organ, music style, choral music, religious music, Church.

[vadas

Šv. Kazimieras (1458–1484), Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio sūnus, iš Europos valdovų išsiskiria unikaliu gyvenimo būdo šventumu. Atsisakęs prabangos, kitų pasaulietinio gyvenimo malonumų, karalaitis siekė krikščioniškųjų dvasinių vertybių: nuolankumo Dievo valiai, dorovingos skaistybės, pamaldaus, švento gyvenimo būdo. Šventas Kazimieras nepėjo pagarsėti karališkosios diplomatijos srityje, tačiau pelnė kur kas aukštesnį – dvasinį įvertinimą. 1602 m. karalaitis paskelbtas šventuoju, 1636 m. – Lietuvos ir Lenkijos globėju (Religijotyros žodynas, 1991, p. 188).

Bėgant šimtmečiams, šviesios šv. Kazimiero asmenybės įtaka neblėso: karalaičio vardu pavadinta mokslo institucijų („Lietuvių šv. Kazimiero kolegija Romoje“, „Šv. Kazimiero akademija“ Čikagoje). Lietuvoje ir užsienyje įkurta šv. Kazimiero vardo religinių draugijų, parapijų, vienuolių, bažnyčių (XX a. JAV veikė net dvidešimt trys Šv. Kazimiero bažnyčios, Lietuvoje – tik penkiolika). 1948 m. karalaitį Kazimierą paskelbus viso pasaulio lietuvių jaunimo globėju, tarp katalikiškojo jaunimo regimai pagausėjo jo sekėjų. Šviesi, charizmatiška, slėpiningai patraukli Šv. Kazimiero asmenybė inspiravo Lietuvos ir užsienio lietuvių menininkus kurti jam skirtų kūrinių: dailės, poezijos, sceninių, muzikos (giesmės, himnai, motetai, Mišios). „In honorem St. Casimiri“ muzikos kūrinių grupėje vaisingai pasidarbavo kompozitoriai Darius Lapinskas (opera), Juozas Naujalis, Bronius Budriūnas, kunigas Bruno Markaitis, sesuo Bernarda Marija, Konradas Kaveckas ir kiti.

XX–XXI amžių sandūroje religinės muzikos srityje ėmė vaisingai darbuotis ir žymus Lietuvos chorvedys Gediminas Purlys, sukūręs daugiau kaip šimtą originalių, aranžuotų ir harmonizuotų giesmių, šešetą mišių, tarp jų – „Mišias šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ (2004). Dalį giesmių ir visas jo mišias yra išspausdinusi Klaipėdos universiteto leidykla. 2006 m. gruodžio mėnesį įvyko dvejų pirmųjų G. Purlio mišių „Marijos Taikos Karalienės garbei“ (1995) ir „Marijos Dievo Motinos garbei“ (2002) kompaktinės plokštelės pristatymas (kūrinius atliko Tomo Ambrozaičio vadovaujamas Kretingos kultūros centro kamerinis choras). G. Purlio „Mišios Marijos Taikos Karalienės garbei“ 1999 metais laimėjo pirmąją premiją III J. Naujaliaus religinės chordinės muzikos kūrinių konkurse. Mažai kas žino, kad G. Purlio „Mišios šv. Mergelės Marijos į Dangų ėmimo garbei“ 2004 m. atliktos Vilniaus arkikatedroje, Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus inauguracijos iškilmėms skirtų mišių metu (jas giedojo Arkikatedros jaunimo choras, dirigavo Violeta Savickaitė).

Vyskupo ir dvasininkų muzikinė komisija visoms šešeriams G. Purlio Mišioms yra suteikusi *imprimatur* – teisę jas spausdinti ir propaguoti. Jau šie išskirtiniai Lietuvos muzikinės kultūros faktai byloja profesoriaus G. Purlio kūrybinės veiklos reikšmingumą. Todėl tenka apgailestauti, kad talentingo chorvedžio, pedagogo, vargonininko, aktyvaus visuomenininko, religinės chorinės muzikos kūrėjo originalioji kūryba dar nėra moksliskai ištyrinėta ir įvertinta.

Darbo tikslas: atskleisti G. Purlio religinės chorinės muzikos stiliaus ypatumus, pirmą kartą pateikiant jo „Mišių šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ kompleksinę muzikologinę analizę ir įvertinimą.

Objektas – G. Purlio „Mišios šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ ir kitos jo sukurtos Mišios bei religiniai choriniai kūriniai.

Uždaviniai:

- ⇒ apibrėžti pagrindines G. Purlio kūrybinės, pedagoginės ir visuomeninės-kultūrinės veiklos sritis;
- ⇒ atskleisti religinės chorinės muzikos stiliaus ypatumus;
- ⇒ pateikti pirmąją „Mišių šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ muzikologinę kompleksinę analizę ir įvertinimą.

Tyrimo metodai: istorinis, analitinis, lyginimo, sintezės.

1. G. Purlio muzikinės veiklos bruožai

G. Purlys (g. 1948) – žinomas Lietuvos chorvedys, pedagogas, vargonininkas, religinės chorinės muzikos kūrėjas. Chorinį dirigavimą baigė Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija), doc. Nadeždos Kazakauskienės klasėje. Tobulinosi Maskvos P. Čaikovskio konservatorijos neakivaizdinėje asistentūroje-stažuotėje (profesoriaus Klavdijaus Pticos klasė), kurią baigė 1978 m.

1972 m. persikėlęs į Klaipėdą, G. Purlys pradėjo dėstyti Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų Choro dirigavimo katedroje. 1985 m. jam suteiktas docento, 1992 m. – profesoriaus vardas. G. Purlys 1992–1997 m. ėjo Chorvedybos katedros vedėjo pareigas, yra Klaipėdos universiteto Senato ir Menų fakulteto tarybos narys, ilgametis KU Choro dirigavimo katedros studentų mišraus choro, su kuriuo dalyvavo visose respublikinėse, Baltijos studentų dainų šventėse „Gaudeamus“, II Pasaulio lietuvių dainų šventėje ir kituose respublikiniuose renginiuose, vadovas.

1991–1994 m. G. Purlys dirbo pedagoginį darbą ir vadovavo Klaipėdos S. Šimkaus konservatorijos merginų ir mišriam chorams, su kuriais S. Šimkaus konkurse (1992) pelnė antrąją vietą, mišrųjį chorą parengė dalyvauti I Pasaulio lietuvių dainų šventėje (1994).

Puikiais rezultatais pasižymėjęs choro vadovas 1989 m. pakviečiamas vadovauti Klivlando [*Cleveland*] (JAV) Lietuvių tautinio meno M. K. Čiurlionio ansambliui, kuris tuo metu išgyveno gilią kūrybinę krizę. Per vadovavimo kolektyvui metus naujasis vadovas pakėlė jo meninį lygį ir, pasak kolegos doc. R. Varno, suteikė jam „paskutinį patepimą“ (Varnas, 2006).

Atgavęs kūrybines jėgas, ansamblis koncertavo didžiuosiuose JAV miestuose, surengė savo 50-mečio jubiliejinį koncertą. Puikiai užsirekomendavęs M. K. Čiurlionio ansamblio vadovas pakviečiamas diriguoti VII JAV ir Kanados lietuvių dainų šventėje Čikagoje (1991).

Vadovo pastangomis pavyko surengti ir M. K. Čiurlionio ansamblio gastroles Lietuvoje, kurios buvo labai sėkmingos. Tačiau prieš tai „teko atkakliai įkalbinėti senyvo amžiaus ansamblicius ir jo tarybos narius, įtikinėjant, jog Lietuvoje jie laukiami ir verti tikros pagarbos, nes, ilgus metus gyvendami užjūryje, išlaikė lietuviybę. Todėl būtina parodyti tėvynainiams, koks ansamblis yra šiandien“ (Purlys, 2006).

Žymus Lietuvos chorvedys intensyviai dirbo ir su įvairiais mėgėjų choralais: Kretingos „Gintaru“, Klaipėdos mokytojų namų ir „Trinyčių“ gamybinio susivienijimo, dujofikacijos valdybos, Klaipėdos jūrų prekybos uosto mišriais choralais bei vokaliniais ansambliais. Su savaisiais kolektyvais laimėta nemaža laurų, prizinės vietos S. Šimkaus chorų ir „Sidabrinių balsų“ konkursuose. Su jo vadovaujama kolektyvais aktyviai dalyvauta respublikinėse ir Pasaulio lietuvių dainų šventėse, koncertuota ir užsienyje. Paminėsim tik keletą reikšmingesnių faktų, liudijančių G. Purlio darbo su mėgėjų choralais rezultatyvumą: „Nuo 1972 metų vadovaudamas Kretingos mišriam chorui „Gintaras“, meno vadovas ir dirigentas G. Purlys parengė chorą visoms respublikinėms dainų šventėms, Lietuvos tautinei dainų šventei (1990), I ir II Pasaulio lietuvių dainų šventėms (1994, 1998) Vilniuje. Dalyvavo 1995 m. Rygoje vykusiame I ir 1997 m. II Baltijos ir Šiaurės šalių chorų festivalyje Gotlande (Švedija), koncertavo Rumunijoje (1975), Bulgarijoje (1981), Lenkijoje (1995), Taline, Maskvoje, įvairiuose Lietuvos miestuose, padarė įrašų Lietuvos radijui ir televizijai. Penktajame S. Šimkaus konkurse Klaipėdoje choras „Gintaras“ tapo laureatu, pelnė I vietą dviejuose J. Naujalio konkursuose ir respublikiniame konkurse „Dainuoja darbo Lietuva“, 1987 m.“ (Zubrickas, 1999, p. 513).

1988 m. G. Purlys pradėjo vadovauti religinės muzikos ansambliui „Atgaja“, su kuriuo koncertavo Lietuvos operos ir baletu teatre, giedojo Vilniaus arkikatedroje, įvairiose Klaipėdos krašto ir Žemaitijos bažnyčiose. Religinę muziką plačiai propagavo ir jo vadovaujamas Plungės kultūros namų kamerinis choras: koncertavo ne tik Lietuvos bažnyčiose, bet ir Rygos šv. Petro katedroje.

1990 m. G. Purlys tapo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčios didžiojo choro vadovu, su kuriuo dalyvavo I Pasaulio lietuvių dainų šventėje, XX „Klaipėdos Muzikos pavasario“ koncertinėje programoje, I respublikinėje giesmių šventėje ir kituose renginiuose.

Autoritetingas Lietuvos chorvedys kviečiamas diriguoti respublikinių dainų švenčių jungtiniams chorams bei tarprespublikiniams choriniams renginiams: Baltijos studentų dainų šventėse „Gaudeamus“, Pasaulio lietuvių dainų šventėse. Profesorius G. Purlys yra įvairių chorinių konkursų žiuri komisijų narys arba pirmininkas, chorinės bendrijos „Aukuras“ narys, Žemaitijos krašto vargonininkų konsultantas. Už muzikinę veiklą yra apdovanotas Kultūros žymūno ženklu, 1983 m. jam suteiktas nusipelnusio artisto garbės vardas.

Ilgametę chorvedybos mokslo ir meno patirtį profesorius sėkmingai perduoda ir savo studentams. Atskleisdamas savo dirigavimo *credo*, profesorius akcentuoja: „Pirmausia chorą reikia balsiniai suderinti, o po to seka visi kiti dalykai. Chorvedybos pedagogika glaudžiai siejasi su psichologija – choro dalyvius būtina pažinti, kad disciplinuotai juos pajungtume muzikinei-meninei tvarkai“ (Purlys, 2006).

Kalbėdamas apie dirigavimo techniką G. Purlys pabrėžia paprastumą: „Dirigavimas turi būti labai paprastas, neapgaubtas pašaliniais judesiais, ne pernelyg ekspansyvus. Niekaip nesuprantu dirigentų, kurie diriguoja sau arba publikai“ (Ten pat).

„G. Purlys yra muzikantas – universalas: dirigentas, interpretatorius, pianistas, vargonininkas, bažnytinės muzikos žinovas, pedagogas, turintis natūralų, įgimtą muzikos suvokimo jausmą. Bendravime jis paprastas, demokratiškas, be kompleksų. Dirigavimo pedagogikoje visą muzikinę patirtį studentams perteikia labai natūraliai: neteoretizuodamas, nekomplikuodamas problemos. Tai stiprioji profesoriaus pedagogikos pusė. XX amžiaus moderniosios muzikos jis vengia – gal jam tai ne prie širdies. G. Purlio vadovaujamo studentų choro repertuare dominuoja klasika, romantika ir nuosaiki XX amžiaus muzika, pvz., anglų kompozitorių Benjamino Britteno, Johno Rutterio kūryba“ (Varnas, 2006).

2. Religinės muzikos bendroji charakteristika

Į plačią G. Purlio muzikinę-meninę veiklą reikšmingai įsilieja religinės chorinės muzikos kūryba, ypač suintensyvėjusi Atgimimo metu, paskutinį XX a. dešimtmetį. Jo kūriniai yra tarsi ilgamečio darbo su chorų kolektyvais ir įvairiapusio kūrybinio patyrimo apibendrinimas, pasitelkiant puikų choriinio dainavimo savitumo išmanymą, įgimtą muzikalumą, polinkį kurti. Kita vertus, G. Purlio religinius chorinius kūrinius inspiravo vis dar ryškus bažny-

tinės, ypač liturginės, muzikos trūkumas, įvairesnio chorinio repertuaro stoka. Nors ir nebūdamas profesionaliu kompozitoriumi, profesorius daug nuveikė, kad šią spragą užpildytų.

„Kurdamas, harmonizuodamas bei aranžuodamas giesmes, jis turi konkretų adresatą – neprofesionalių bažnytinius ar pasaulietinius chorus, kuriems vadovauja jis arba jo kolegos. (...) G. Purlio kūrybos *credo*, sekant paties autoriaus žodžiais, – melodingumas, harmonijos skaidrumas, balsavados logiškumas. (...) Originaliuose G. Purlio choriniuose kūriniuose, harmonizacijose bei aranžuotėse atsispindi jo polinkis į romantinę harmoniją, alteruotą akordiką, tonacinę kaitą. Siekimas melodizuoti visus choro balsus siejamas su didžiule praktine chorvedžio darbo patirtimi“ (Karinauskienė, 2001, p. 3).

Profesorius yra chorinių aranžuotųjų meistras, daugelį jų sukūrė kolegų prašomas. Dalis G. Purlio aranžuotų giesmių išspausdinta dviejuose Stasio Žalalio sudarytuose leidiniuose „Mūsų giesmės“ ir doc. Zitos Karinauskienės parengtame rinkinyje „Prailgo dienos“. Čia publikuotos ir septynios originalios G. Purlio giesmės bei jau minėtos premijuotos „Mišios Marijos Tautos Karalienės garbei“ mišriam chorui, solistams ir vargonams (1995). Keturių dalių kūrinys lotynišku tekstu yra tradicinės *missa ordinarium* sandaros (praleista *Credo* dalis). Laikantis tradicijos, solistai gieda dalių vidurinėse padalose.

„Elementari akordinė, vietomis polifonizuota faktūra nesunkiai perprantama ir neprofesionalui, naujos tonacijos įvedimas visuomet paruošiamas instrumentine jungtimi, vargonų partija beveik nuolat dubliuoja choro ir solistų balsus. Kiekviena mišių dalis pradeda nedidele vargonų įžanga. Mišių muzikinę formą dažniausiai diktuoja pats liturginis tekstas, vyrauja trijų dalių reprizinė forma. Choro partijos pasižymi sklandžia balsovada, polifoniškų bei homofoniškų epizodų kaita“ (Karinauskienė, 2001, p. 4). Pritrysios chorvedės, profesoriaus kolegės pateikta mišių charakteristika cituota, nes ir kitose penkeriose G. Purlio sukurtose Mišiose iš esmės kartojasi čia išvardinti jo religinės chorinės muzikos stiliaus elementai. Toliau chronologine tvarka šias Mišias ir pristatysime.

Antruoju numeriu pažymėtos „Mišios Marijos Dievo Motinos garbei“ solistams, mišriam chorui ir vargonams (h-moll) lotynišku liturginiu tekstu sukurtos 2000 m. antrojoje pusėje. Tiksliai trumpa „Sveika Marija“, III aukojimo liturgijos dalis chorui be vargonų pritarimo autoriaus pažymėta vėlesne data (2002 08 12). Kūrinys skirtas motinos atminimui. Jaudinanti šių Mišių sukūrimo istorija: „2000 metų vasarą Vilniuje, Kalnų parke, įvyko I respublikinė giesmių šventė, ten teko vežti savo bažnyčios chorą ir diriguoti jungtiniam chorui. Kaip tik tą dieną sužinojau, kad mirė mama... Po šios netekties ėmiau galvoti apie mišių, skirtų motinos atminimui, kūrimą“ (Purlis, 2006).

Trečiosios G. Purlio „Mišios Marijos nekalto prasidėjimo garbei“ (B-dur) moterų chorui ir vargonams. Jos yra penkių dalių, sukurtos lietuvišku liturginiu tekstu, į lietuvių kalbą išversti visi kūrinio pobūdį, tempus nurodantys terminai. Mažesnė kūrinio apimtis (20 p.), atrinktos ir supaprastintos muzikos raiškos priemonės patvirtina kompozitoriaus intenciją kurti neprofesionaliems kolektyvams prieinamą religinę muziką: „Kūrinius rašau konkrečiam kolektyvui, savo bažnyčios chorui. Tai natūralu. Tikslas – suburti paprastus tikinčiuosius, skatinti bendruomeninį giedojimą“ (Purlys, 2006).

Keturių dalių iškilmingo pobūdžio „Mišios Švč. Mergelės Marijos į Dangų ėmimo garbei“ (D-dur) mišriam chorui ir vargonams sukurtos 2002 metų rugpjūčio–spalio mėnesiais, trečioji dalis sukomponuota gerokai anksčiau, 1990 m. kovo 15 d. Tekstas liturginis, skambantis lietuvių kalba. Muzikos stilius klasikinis, harmonijoje esama nuosaičių šiuolaikinių elementų. Kūrinys patraukia natūraliai paprasta menine įtaiga.

„Mišios šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ mišriam chorui ir vargonams (2004) yra penkių dalių, nedidelės, tiksliai šešiolikos puslapių apimties, sukurtos taip pat lietuvišku liturginiu tekstu. Jos parašytos supaprastinta, atlikėjams prieinama, logiškai dėstoma muzikos kalba. Vyrauja elementari C-dur tonacija. Šis sakralinis kūrinys jau turi paklausą: „Mišios šv. Kazimiero garbei“ yra G. Purlio vadovaujamo Marijos Taikos Karalienės bažnyčios choro ir dalies Žemaitijos bažnytinių chorų repertuaruose. KU Menų fakulteto Chorvedybos katedros studentų mišrus choras Mišias atliko respublikinės mokslinės konferencijos, skirtos šv. Kazimierui, vakarinių mišių metu (2006 03 03). Minėtas mišias planuojama įtraukti į II respublikinės giesmių šventės repertuarą.

„Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčios mišraus choro sudėtis ne visuomet būna pilna: trūksta balsų. Šventų Velykų metu kilo idėja parašyti mišias vienam balsui. Taip ir padariau“, – sako kompozitorius, prisimindamas „Mišių šv. Antanui“ sukūrimo istoriją (Purlys, 2006). Tai – pačios paprasčiausios, lakoniškiausios (partitūrą sudaro tiksliai devyni puslapiai) profesoriaus sukurtos keturių dalių Mišios lietuvišku liturginiu tekstu chorui unisonu, pritariant vargonams. Pagrindinė tonacija D-dur. Šis kūrinys, profesionaliai pritaikytas masiniam choriniam dainavimui, parašytas 2004 05 01. Apie tai, kad jį kuriant mąstyta apie Mišių atlikimą didesnių renginių metu, byloja ne tiksliai naudojamos muzikos raiškos priemonės, bet ir jų pateikimas. Pvz., „Viešpatie, pasigailėk“ dalies pradžioje autorius nurodo: „Kartojant 3–4 taktą dainuoja tik moterys, 5–6 taktą – tik vyrai, o nuo 7 takto iki pabaigos – visi“. Elementari ir finalinės Mišių dalies „Dievo avinėli“ balsų paskirstymo eiga: „Pirmą kartą dainuoja moterys, antrą kartą – vyrai (*m*), trečią kartą – visi (*f*)“.

Kūrinio autoriaus sumanymas buvo prasmingas: „2005 metais vyko Eu-charistinis kongresas Telšiuose, Žemaitijos Kalvarijoje, Švėkšnoje, Klaipėdoje. Jame giedojo jungtinis Žemaitijos bažnyčių choras. Vienbalsis giedojimo būdas visiškai pasiteisino, – jis galingesnis (giedojo devyni chorai), kūrinys greičiau įsisavinamas. Mano muzika skirta mėgėjams, ir to principo aš laikausi“ (Ten pat).

G. Purlio chorinės muzikos stilius, pagrįstas klasikiniiais principais, ryškiausiai atsiskleidė kuriant Mišias: „Ilgus dešimtmečius sėkmingai dirbdamas su saviveikla, savo kūryboje jis nesiekia naujų atradimų: muzika yra paprasta, aiški, nuoširdi, pakankamai profesionali“ (Varnas, 2006).

Žinomo chorvedžio doc. Roberto Varno apibrėžta prof. G. Purlio kūrybinio stiliaus charakteristika yra lakoniška, bet tiksli. Ją papildydami apibūdinsime pagrindinius profesoriaus muzikinės raiškos elementus.

Daininga, plastiška, diatoniška, emocionali, patogi intonuoti vokalui melodika kuriama, laikantis klasikinių principų. Ji glaudžiai susijusi su liturginiu tekstu. Jūs melodizuojant atsiskleidžia choro balsų autonomiškumo, prasminio svarumo siekis.

Chorinė faktūra logiškai nuosekli, patogia išdėstytos, dažniausiai banguojančio piešinio, vokalo melodinės linijos. Vyrauja homofoninė faktūra, kartu siekiant visų choro partijų prasingumo. Klasikiniu būdu kuriama Mišių architektonika akivaizdžiai paveikta liturginio teksto, todėl kompozitorius dažniausiai renkasi trijų dalių reprizinę formą (nemėgsta statišku reprizų): jo Mišių dalys parašytos trijų dalių paprastą arba sudėtinę formą, su varijuotomis arba transformuotomis reprizomis ir išplėtomis baigiamosiomis kadencijomis. Mišių dalis kompozitorius mėgsta pradėti nedidelės apimties instrumentinėmis įžangomis, eksponuojančiomis pagrindinę temą. Mišių finalo „Dievo Avinėli“ strofinė teksto eilėdara derinama su kupletine muzikos forma. Kartkartėmis pasitelkiama ir variantinė forma, kurioje nekontantis poetinis tekstas varijuojamas muzikinėmis priemonėmis, pvz., kiekvienoje strofoje naudojant skirtingą choro balsų grupavimą („Mišių šv. Antanui“ finalinė dalis). „Mišių Švč. Mergelės Marijos į Dangų ėmimo garbei“ penktosios dalies „Dievo Avinėli“ kiekvienai strofai parinktos skirtingos tonacijos (D-dur, E-dur, F-dur), kartojamam tekstui tai suteikia savitų tonacinių atspalvių.

Pažymėtina, kad klasikiniu stiliumi parašytose G. Purlio Mišiose (šis bažnytinis žanras susiklostė vėlyvaisiais viduramžiais) archainių elementų nėra gausu. Dažniausiai naudojamas responsorinis giedojimo būdas, ramią dvasinę pusiausvyrą teigiantys tonikos vargonų punktai, subdominantinės sferos akordų grandys, natūralaus minoro dermė, skaidrus choro partijų diatoniškumas. „Mišių Marijos nekalto prasidėjimo garbei“ antrosios dalies „Pagarbi-

nimas“ vidurinio periodo pradžioje atsiskleidžia sinagogų giesmėms ir viduramžių bažnytiniam choralui būdingas derminis koloritas: paralelinių kvintų grandis, mažore skambant VII žemo ir VI žemo laipsniams.

Saikingai naudojamos polifoninės priemonės: Mišiose nerasime nei fugų, nei ryškesnių chorinių *fugato* epizodų, – epizodiškai suskamba imitacijos ir plačiau neišplėtoti choro kanonai.

Harmonijos pagrindas – tradicinis klasikinis. Pastarosiose dvejose Mišiose harmoninis stilius net konservatyvus. Nuosaikus šiuolaikiškumas harmonijoje atsiskleidžia, naudojant pagrindinių ir šalutinių funkcijų septakordus ir jų apvertimus. Tačiau šie disonansiniai sąskambiai dažniausiai sudaromi gana atsargiai: paruoštais, rečiau – neparuoštais užlaikymais arba alteracijomis, melodizuojant vokalo partijų balsus neakordiniais tonais. Vartojami ir bitonalumo elementai. Pvz., G. Purlio „Mišiose Marijos nekalto prasidėjimo garbei“ I dalies pirmojo periodo vargonų partijoje girdimi bitonalūs akordai, jungiant T ir S funkcijas, o reprizos pabaigoje, vargonų ir vokalo partijos santykiyje bitonalumo bruožai dar plačiau išplėtoti, persiliejančiant F-dur ir B-dur tonacijoms. Minėta muzikinė raiška atskleidžia besimeldžiančių vidinį nerimą, dvasinį nestabilumą. „Dievo Avinėli“ dalyje, vargonų partijoje (natūrali g-moll tonacija) skamba neišspręstų septakordų grandys: T-VI₇-d₇-IV₇-d₇-VI₇.

„Mišių Švč. Mergelės Marijos į dangų ėmimo garbei“ II dalies „Pagarbinimas“ (D-dur tonacija) pirmajame periode (IV–VII taktai) atsiskleidžia harmonijos priemonių išradingumas: sopranoose ir vargonų partijoje skambant ištisiniam tonikos vargonų punktui, viduriniai balsai juda paraleliniais kvartsekstakordais, o apatinis balsas – pagal schemą tonas, tonas, tonas, pustonis (šiuolaikinės konstruktyviosios harmonijos elementai). „Mišių Marijos Dievo Motinos garbei“ nuoširdžioje „Agnus Dei“ dalies muzikoje atsiskleidžia subtilus kompozicijos autoriaus klasikinės harmoninės raiškos perteikimas: pagrindinių ir šalutinių funkcijų alteruotų septakordų junginiai, ekspozicijos pabaigoje jautriai operuojant vienvardžio mažoro-minoro atspalviais.

G. Purlio mišių harmonijoje iškyla įvairių laipsnių septakordų (su alteruotais arba neakordiniais pridėtiniais tonais) deriniai, baigiamosiose dalių kadicijose skambantys finaliniai tonikos kvintakordai, harmoniškai sujungti su paruoštu neakordiniu tonu, plastiškos sinkopuotų ritmų formulės. Tai patrauklūs, tarp jaunimo ir muzikos mėgėjų paplitę džiazio ir populiariosios muzikos elementai.

Muzikos ritminė dalis gana paprasta: vyrauja reguliari akcentinė metroritmika. Kintamųjų metrų pasitaiko gana retai, pvz., „Mišių Marijos Taikos karalienės garbei“ I dalyje; „Mišių šv. Antano garbei“ II dalyje „Pagarbinimas“ ($\begin{matrix} 4 & 3 & 3 \\ 4 & 4 & 2 \end{matrix}$ metrai).

3. „Mišios šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“

Šis ciklinis bažnytinis kūrinys kurtas intensyviai – keturios pagrindinės dalys sukomponuotos 2004 metų kovo mėnesį ir tikrai viena, trečioji „O, Kazimierai šventasis“ chorui *a cappella*, parašyta kitų metų kovo 14 dieną. Su mišių dedikacija susietos III dalies himno pobūdžio strofinės formos muzika (trys strofos ir trumputė *coda*) primena lietuviškų masinių dainų stilių ir savi-tumu neišsiskiria.

Penkių dalių kūrinio idėjinė linija plėtojama nuosekliai: ne sutirštinant jų kontrastingumą, bet siekiant atskleisti Mišių cikliškumą. Tai matoma ir mišių dalių nuorodose: I „Ramiai“, II „Pakiliai“, III „Šviesiai“, IV „Lėto-kai“, V „Šiltai“; kraštinėse dalyse vyrauja dvasinė rimtis, o trys vidurinės yra panašaus šviesiai iškilmingo pobūdžio. „Mišių šv. Kazimierui“ cikliš-kumui tarnauja I ir V dalis pradedantys tonikos vargonų punktai; pabrėžtas kvintos intervalų skambesys I, II, V Mišių dalyse. Vis dėlto skirtingo, ma-sinių dainų pobūdžio III Mišių dalis ne visiškai atitinka bendrą kūrinio mu-zikos stilių.

I dalis „Viešpatie, pasigailėk“ (C-dur tonacija) – emociškai santūri mal-da. Vidinė pusiausvyra išsaugota taisyklingo (keturių ketvirtinių metras) muzikos pulso dėka, kraštinių periodų pradžiose skambant tonikos vargonų punktui (dalis parašyta trijų dalių reprizine forma). Vidurinėje padalose suintensyvėja vokalo balsų judėjimas, keičiasi dermė (a-moll), garso dina-mika pamažu pasiekia *f*. Varijuotoje reprizoje išsivysto ramybė, vidinio stabilumo būseną.

Ansamblyje su liturginiu tekstu, II dalies „Pagarbinimas“ (C-dur) muzika kupina pakilaus iškilmingumo, atiduodant garbę Dievo Tėvo ir Jėzaus Kris-taus šventumui, visagalybei. Pirmąją frazę, prasidedančią kvintos šuoliu, at-lieka choras *unisonu*, jam pritaria choro keturbalsiškai atliekama antroji frazė. Tai – senojo responsorinio giedojimo būdo apraiška. II periodo tematika eks-ponuojama imitaciniu moterų ir vyrų partijų plėtojimu. Muzikos vidinę di-namiką sustiprina moduluojančios harmonijos požymiai, staigūs tonacijų pokyčiai (a-moll, G-dur, F-dur, C-dur). Tačiau tiksliai intonuoti choro partijas padeda harmoninį pamatą fiksuojanti vargonų partija, paruošianti naujos tonacijos pasirodymą:

mf Šlo-vi na-me Ta ve, aukš-ti-na-me Ta ve, len - kia-mes
mf Šlo-vi na-me Ta ve, aukš-ti-na-me Ta ve,

Tau, gė-ri-mės Ta - vo di-džia gar - be,
 gar-bi-na-me Ta - ve,

Staiga suskamba intonacijos, priklausančios C-dur harmonijai, vyraujant subdominantinės krypties akordams su pridėtiniais neakordiniais tonais. Tačiau pagrindinėje C-dur tonacijoje įsitvirtinama tik prieš „Pagarbinimo“ dalies reprizą (forma – trijų dalių sudėtinė, su modifikuota repriza). Ją sudaro du periodai, antrasis praplėstas išplėstinės baigiamosios kadencijos dėka, su skambančia bifunkcionalių akordų grandimi. „Pagarbinimo“ dalies reprizoje Dievui šlovę giedančio choro partijoje moduliuojančios harmonijos elementų nebelieka: vyrauja diatoninio pobūdžio harmoniniai akordų santykiai, sodri homofoninė faktūra. Iškilmingai puošnioje išplėstinėje baigiamosios kadencijoje pritarimo žodžius palydi bifunkcionalių akordų grandies, jungiant T su S, T ir II laipsnį su pažeminta kvinta, T ir II laipsnį, T ir VII₅⁶ su alteruota septima, skambesys:

Pakiliai *allargando*

gar - bei. A - men, a - men.

allargando

ff

IV dalyje „Šventas“ (C-dur) pradeda vargonų partija, kurios raiškos priemonės asocijuojasi su I dalies išanga (tonikos vargonų punktas, funkcijų tekamumas, taisyklinga, keturių ketvirtinių metro muzikos ritminė organizacija). Tai „Pagarbinimo“ dalyje prasidėjusių Dievo ir Jo Sūnaus šlovinimo iškilmių tąsa, aidint pranašiškiems šūksniams: „Pilnas yra dangus ir žemė Jo garbės! Hosana Dievui aukštybėse! Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!“

Šlovinimui įsisiūbuojant, pakinta muzikos metrinė organizacija (²₄), atsiranda derminių pokyčių (C-dur-a-moll melodinė dermė). Tačiau dvasinio pakilimo banga staiga nutrūksta: II₃⁴ taip ir lieka neišspręstas:

Allegro *rall*

Pil - nas y - ra dan - gus ir že - mē. Jo gar - bės! Ho -

rall

Liturginio teksto nulemtą formą ABCDC galėtume traktuoti dvejopai: kaip trijų dalių sudėtinę, su praplėsta trečiąja dalimi CDC ir kaip tarpinę trijų–penkių dalių, pasikartojant priedainiui „Hosana Dievui aukštybėse!“.

„Dievo Avinėli“, finalinės dalies, forma – trys kartotinės tematikos periodai su baigiamąja kadencija – atitinka liturginio teksto eilėdarą. Strofinės formos pirmąjį periodą, Mišių autoriui nurodžius, gieda moterys *piano*, jį pakartoja vyrai *mf*, o trečiąją strofą gieda visas choras *f*. Ramybe dvelkianti choro partija labai paprasta, originalumu neišsiskirianti.

Įdomiau traktuojama vargonų partija, su nuoseklia vargonų pedalo balsovada, gi kituose instrumento balsuose iškyla subdominantinės akordų grupės, sąskambiai su pridėtiniais neakordiniais tonais, praturtinantys dvasinį kūrinio klodą.

„Mišių šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ melodika išraiškinga, vokališka, patogi intonuoti ir gana įvairi: nuo trumpų „prašymo“ frazių I dalyje iki banguojančių plataus diapazono melodijų III ir V dalyse.

Iš tradicinių, liturginiam mišių žanrui būdingų elementų pažymėtume epizodiškai sutinkamas imitacijas, responsorinio giedojimo apraiškas, subdominantinių akordų grupei priklausančių akordų gausą, plagalinių kadencijų reikšmingumą. Harmonija kūrinyje traktuojama įvairiai: nuo supaprastintos, konservatyvios iki prie bendrojo klasikinio stiliaus darančios nuosaikiai šiuolaikiškos.

Neprofesionaliam chorui skirtų „Mišių šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ muzika paremta supaprastintomis klasiškos raiškos priemonėmis, ciklinio kūrinio dalys meniškumo požiūriu nėra lygiavertės, pvz., III, iš dalies ir V dalių muzikos raiškos priemonės supaprastintos ir gana konservatyvios.

Chorinių mišių su vargonų pritarimu autorius deramai pritaiko savo vargonavimo bažnyčioje įgūdžius. Nesudėtinga vargonų partija dažniausiai dubliuoja pagrindinę choro melodinę liniją, harmoniškai paruošia kūrinio tonacijų pokyčius ir yra pavaldi vokalui, tačiau kartais vargonų raiškos priemonės yra įvairesnės ir sudėtingesnės nei choro (pvz., šv. Kazimierui dedikuotų Mišių finale). Vargonų pedalas dažniausiai suskamba santūriose Mišių dalių kulminacijose, baigiamosiose kadencijose, tonikos vargonų punkto vietose.

Mišiose, svarbiausiam žanre katalikų liturgijoje, ypač svarbi dvasinė-sakralinė kūrinio sritis. Ją lakoniškai apibūdinsime, remdamiesi svarbesniais Katalikų Bažnyčios dokumentais. Pijaus X „Motu proprio Tra le sollecitudini“ (1903) įstatymiškai reglamentavo bažnytinę muziką, pabrėžiant, jog pagrindinis sakralinės muzikos tikslas – šlovinti Dievo Didybę, skelbti Kristaus Atpirkėjo garbę, šventumą, visagalybę. Skelbiama, kad muzikos tikslas – „būti liturgijos dalimi ir kuklia tarnaitė. (...) čia turi reikštis šventumas, meniškumas, formų dailumas ir universalumas“ (Pijus X „Tra le Sollecitudini“, 1926, p. 6).

XX a. Katalikų Bažnyčia (minėtame Pijaus X dokumente, kai kuriose Vatikano II Susirinkimo nuostatose, 1967 m. Apeigų kongregacijos instrukcijoje „Musicam sacram“ ir kt.) priekaištauja dėl nukrypimų nuo tikrosios bažnytinės muzikos raiškos: atviras koncertiškumas, polinkis rodyti prašmatnius reginius, ryškesnės profaninio stiliaus apraiškos. Visos G. Purlio sukurtos Mišios parašytos tradiciniais liturginiais tektais (išskyrus gal tiktai himną šv. Kazimierui), kurie atitinka Bažnyčios apibrėžtus liturginės muzikos reikalavimus. Šventų Mišių žodžiai glaudžiai susiję su muzikos dramaturgine raiška. Atribota jų vaizdinė sritis: pasaulietiniai, šiuolaikiškesni muzikinės kalbos elementai (dažniausiai harmonijoje) atsiskleidžia tiktai epizodiškai ir nėra dominuojantys. Tiesa, negausu ir tradiciniam katalikų liturginės muzikos stiliui priklausančių pavyzdinių Mišių elementų: G. Purlio Mišiose neatsiskleidžia įvairesnių polifoninių priemonių galimybės, nėra akivaizdesnių grigališkojo choralo melodijų (ar jų elementų), modalumo bruožų.

„Negalima sakyti, kad šiuolaikinė muzika ir giedojimas visiškai neįleidžiami į katalikų pamaldas. Mūsų bažnyčios juos priima, jei ...nėra kilę iš tuščio troškimo pasiekti kažin kokių stebinančių ir neįprastų efektų“ (Musicam sacram [1967], 1983, p. 217).

Lietuvos Katalikų Bažnyčios palankumą visų prof. G. Purlio sukurtų Mišių požiūriu rodo Žemaitijos Vyskupo bei dvasininkų muzikinės komisijos paskelbtas verdiktas – *imprimatur*.

G. Purlys yra puikiai susipažinęs su katalikų liturginių chorinių žanrų savitumu, išstudijavęs lietuvių bažnytinės muzikos klasikų J. Naujaliao, Č. Sasnausko ir kitų autorių muziką. Savo religinėje kūryboje jis pripažįsta didelę anglų chorvedžio ir religinės muzikos kompozitoriaus Johno Rutterio (1945) stiliaus įtaką, kuri jam yra artima. Bendrų kūrybinių paralelių yra ir kompozitoriaus, žymaus chorvedžio Broniaus Budriūno (1909–1994) religiniuose kūriniuose: jis kūrė JAV lietuvių saviveikliniams kolektyvams skirtą chorinę muziką, pasitelkęs paprastas klasikinės muzikos priemones, tik jos atitiko profesionalaus kompozitoriaus lygmenį, todėl, pvz., harmonija yra daug sudėtingesnė.

Vertinant G. Purlio, neprofesionalaus kompozitoriaus, Mišias, iškyla problema – jo kūrybai negalima taikyti tų pačių kriterijų, kaip profesionaliems kompozitoriams. Turėtume vertinti ir palaikyti talentingo chorvedžio, pedagogo, vargonininko iniciatyvą aktyviai ir sėkmingai reikštis jo apibrėžtoje siauresnėje – bažnytinės chorinės muzikos kūrimo srityje, kurią jis geriausiai pažįsta, turi sukaupęs daugiausia profesinių praktinių-meninių įgūdžių. Jo, kaip kompozitoriaus, kūrybinių paraiškų vaisingumą rodo šie faktai: G. Purlio religinė kūryba atliekama Lietuvos chorinių švenčių metu, religiniuose ir kituose renginiuose, koncertuose; dauguma jo giesmių ir šešeris

Mišios yra išspausdintos; dvejios pirmosios Mišios įrašytos į kompaktinę plokštelę; Mišioms Lietuvos dvasininkų suteikta *imprimatur* teisė.

Prof. G. Purlio religinė chorinė muzika – išskirtinis Lietuvos muzikinės kultūros reiškiny.

Išvados

Šv. Kazimieras, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos Didžiojo kunigaikščio sūnus, iš kitų Europos valdovų išsiskiria unikaliu gyvenimo būdo šventumu. Bėgant šimtmečiams, steigtos šv. Kazimiero vardo bažnyčios, vienuolijos, kurtos mokslo ir kultūros institucijos. Įvairių sričių menininkai šv. Kazimierui skyrė literatūros, dailės, muzikos kūrinus.

Žymus Lietuvos chorvedys, pedagogas, vargonininkas, religinės chorinės muzikos kūrėjas prof. G. Purlys sukūrė daugiau kaip šimtą giesmių ir šešetą Mišių, tarp jų – „Mišias šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“.

Su savo vadovaujamais choralais jis dalyvavo ir dirigavo visose Lietuvos dainų šventėse, Pasaulio lietuvių ir Baltijos šalių studentų dainų šventėse „Gaudeamus“, I ir II Baltijos ir Šiaurės šalių chorų festivaliuose, koncertavo šalyje ir užsienyje. G. Purlis vadovaujami kolektyvai užimdavo prizines vietas Lietuvos choriniuose ir vokaliųjų ansamblių konkursuose. 1989–1991 m. pakviestas vadovauti Klivlando [*Cleveland*] (*JAV*) lietuvių tautinio meno M. K. Čiurlionio ansambliui, G. Purlys atgaivino ir gerokai kilstelėjo jo meninį lygį, suorganizavo ansamblio gastroles Tėvynėje. Už nuopelnus Lietuvos muzikinei kultūrai 1983 m. jam suteiktas nusipelnusio artisto garbės vardas.

Dirigavimo technikoje G. Purlys pabrėžia judesių paprastumą, jų logišką aiškumą. Dirigavimo pedagogikoje ilgametę darbo su choralais patirtį savo studentams profesorius perteikia paprastai ir aiškiai: neteoretizuodamas, nekomplikuodamas chorvedybos srities problemų.

G. Purlio chorinę religinę kūrybą inspiravo kūrybinė darbo su įvairiais kolektyvais patirtis ir Lietuvoje vis dar jaučiamas sakralinės, ypač liturginės, muzikos trūkumas. Jo sukurtose Mišiose vyrauja trijų dalių varijuota reprizinė forma, skaidri homofoninė faktūra, daininga, diatoniška, patogi intonuoti vokalui melodika. Harmonijos pagrindas – tradicinis, klasikinis. Nuosaikiai šiuolaikiški jos elementai (pagrindinių ir šalutinių funkcijų septakordai, su įpintais užlaikymais arba neakordiniais tonais, akordų alteracijos) naudojami rečiau. Tai muzikos mėgėjams ir jaunimui patrauklios džiazos ir popmuzikos apraiškos. Vyrauja reguliariai akcentinė metroritmika. Mišių muzika glaudžiai susijusi su liturgija, jautriai, bet santūriai atskleidžiant tradicinio teksto dvasingumą, prasmę. Balsovados logiškumas, visų choro balsų melodizavimas siejamas su puikiu chorinės muzikos savitumo pažinimu. Nesudėtinga vargonų partija dažniausiai pavaldi vokalui.

Panašus muzikos stilius būdingas ir G. Purlio sukurtoms „Mišioms šv. Kazimierui, Lietuvos globėjui“ (2004): dominuoja griežtai atrinktos paprastos klasikinės raiškos priemonės. Meniškaai įdomesnės, prasmingesnės yra pirmoji, antroji ir ketvirtoji kūrinio dalys, likusių dviejų dalių muzikos kalba, regis, pernelyg supaprastinta.

Vertinant G. Purlio Mišias, iškyla problema – jo kūrybai negalima taikyti tų pačių kriterijų, kaip kompozitoriams profesionalams. Turėtume palaikyti ir vertinti talentingo chorvedžio ir muziko iniciatyvą komponuoti religinę chorinę muziką, tą sritį, kurią jis profesionaliai išmano ir yra praktiškai bei kūrybiškai įvaldęs. Profesoriaus G. Purlio religinė muzika atlieka savo funkciją, yra paklausi. Tai išskirtinis Lietuvos muzikinės kultūros reiškinys.

Gauta 2007 01 12

Pasirašyta spaudai 2007 09 10

Spausdinti rekomendavo: prof. dr. D. Petrauskaitė,
doc. R. Varnas

Literatūra

Musicam sacram. (1967). Šventųjų apeigų Kongregacijos instrukcija apie muziką šventojoje Liturgijoje. Katalikų kalendorius-žinynas. Kaunas-Vilnius.

Purlys, G. (2006). *Penkios mišios*. Klaipėda.

Purlys, G. (2000). *Praילו dienos*. Sudarė Z. Kariniauskienė. Klaipėda.

Religijotyros žodynas. (1991). Sudarė R. Petraitis. Vilnius, p. 188.

Šv. Tėvo Pijaus X apie šventą muziką „Motu Proprio“. (1926). *Muzikos aidai*, p. 6.

Zubrickas, B. (1999). *Pasaulio lietuvių chorvedžiai*. Enciklopedijos žinynas. Vilnius, p. 513–514.

Šaltiniai

Pokalbis su prof. G. Purliu. (2006 12 01). M. Kazakevičienės asmeninis archyvas.

Pokalbis su doc. R. Varnu. (2006 12 14). M. Kazakevičienės asmeninis archyvas.

THE CHARACTERISTIC OF G. PURLYS'S RELIGIOUS MUSIC: “MASS OF ST. CASIMIR, THE PATRON OF LITHUANIA”

Milda Kazakevičienė

Summary

Nobody was so prominent between the Lithuanian kings as St. Casimir (1458–1484). Riding himself of all sins in the world, he trusted his life to God. In 1602 the Catholic Church recognized him Saint. Since then many of Lithuanian art people had devoted to Saint Casimir a various works.

Gediminas Purlys (b. 1948) is a famous Lithuanian choirmaster and pedagogue, the church organist and composer of religious music. In 1971 he graduated from the Lithuanian State Conservatoire (at present Academy of Music and Theatre), Department of the Choir Masters, with the associate professor N. Kazakauskienė. Since 1972 he was teaching at the Faculties of Arts at Klaipėda University. In 1975 G. Purlys started an extra-mural post graduate course of P. Tchaikovsky Conservatoire in Moscow with the professor K. Ptica. In 1985 G. Purlys has been awarded a pedagogical academic degree of an assistant professor and since 1992 he was a professor.

Living in Klaipėda, he participated actively in the music life, with his choruses taking a part in different choral projects: Lithuanian Song festivals, Baltic students' festival, World Lithuanian Song festival and etc. Several times his choirs were awarded as price winners in a various choral contests.

Since 1990 G. Purlys was leading the mixed choir of Marry the Queen of Peace church.

In 1989–1991 he was invited to lead the Lithuanian M. K. Čiurlionis's folk ensemble in Cleveland (USA), and he revived and strengthened it. G. Purlys, the leader of ensemble initiated its first successful concert trip in Lithuania, where he won an outstanding authority as choirs master.

Composer's activity in the Catholic choir music sphere was growing consistently since the beginning of the Lithuanian Independence. It was greatly influenced by lack of different genres in the Lithuanian churches, and was inspired by choirmaster's practice. G. Purlys had composed more as 100 sacral choral pieces, and was an author of his six masses. The great part of his choral pieces and all his masses were published and performed in a different concerts and music festivals. Choral music by Professor had been performing by various choirs, as well as during the Inauguration Day of the Lithuanian President V. Adamkus (2004 06 12), – it was the Mass D-major, number 4. Two of his masses (1995, 2000) were recorded in CD (2006). In 1999 the "Mass in honor of Marry, the Queen of Peace" won the first premium at the choir competition of J. Naujalis. Nevertheless, the musical style of G. Purlys had never been investigated and discussed properly. So the aim of article is to point the main features of his religious music, taking the complex analyses of the "Mass of St. Casimir, the Patron of Lithuania".

Six masses by G. Purlys exceeded the frames of liturgical service. In addition to the standart Latin Missa text, sometimes Purlys organizes it by inserting a sacral text from other missas. Every movement of it is well paced, balanced in the choral parts, and really glows in the moments when just organ, mostly supporting the choral parts, and choir combine. As composer, he was adherent to the classical traditions in having outgrown a reliance on clas-

sical models. In the Composer's individual stylistic traits the most interesting is the classical harmony, compiled with a dissonance chords and a non-harmonic notes. The well-loved staples of his music are simplicity of flowing melodies, vocally well-matched choir parts and pop-tinged harmonies.

The choral religious music by Professor G. Purlys, as a self-taught composer is a special distinct phenomenon of Lithuanian music culture.